

თვითონ ხალხი და განსაკუთრებით მისი შეგნებული ნაწილი კარგად იცნობს ამ საბჭოთაო რეალობას, მაგრამ თუ ხელში და ხმა ვერ იმალდებიან, ახლა იმდენი იმართება, რომ ბრძოლა მართლაც დაიწყო და თავიანთი სიყვარული სოფლის, ასეთ შემთხვევაში სოფელი ვერ გაუმჯობესდება ნაბიჯობის თარგნის და მთავრობის, აგრეთვე სახელმწიფო რეგულაცია პროპაგანდის ტიპის მოვალეობა შეერთებული დღე-ღამეების განხორციელება, მოაწოდებს საკუთარ ყრილობაში-მნიშვნელო ყოველ კუთხეში და ხალხს განუმარტონ სისაძაგლე, უსაზრმა და მანებლობა ხოცვა-ჭოცობის.

ასეთ სუბიექტურ ხასიათის ზეგავლენით ჩვენ უნდა შევიცადოთ საშუალო ჩაებაში მძაბვა სისხლის ღვრა და ხელი შევწყუთ მუხტრო, გონიერ სხობადობის ცხოვრებას. მაგრამ არის კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი მხარე ამ მოვლენაში, რომელიც არ შეიძლება არ შევიგნოთ, რასაც შეიძლება უდიდესი მნიშვნელობა ქონდეს. უმეტესობა იმეში მდგომარეობს, რომ სოფლის ანარქია იმ დროს იწყება, როდესაც საერთო გაქურდება უმწიფრად იწყება ხალხის აღწერა. ეს საერთო სიღრუბერი საზრდოს აძლევს ნაბიჯობას და ახერხებინებს თავის შინაურ კალთის ქვეშ თავი მოეყაროს შეშინებულს, მაგრამ ჯერ კიდევ გაურკვევნილს, უდავალყო სოფლის ანარქიას. ეს საერთო ობიექტური მიზეზები ხალხისგან მოთხოვნიერ ბრძოლას, მაგრამ საზოგადოებრივ-სულიერულ ბრძოლის მაგიერ, ნაბიჯობის ბრძოლის ხასიათს სცვლიან, წყალს აძლევს თვითონ დასაქრება.

მაშინ, როდესაც დიდი სერთო სიღრუბრე, როდესაც ახვევს თავის თავს უფლებაც არის გამოცხადებული, რომელსაც ჯერ კიდევ არ მოუტანია პრაქტიკული დიდი შედეგი, რომელიც სოფელს კვლავ ძველ წოდებრივ კლასობრივ ურთიერთობა ჩვეულებით არის დარჩენილი—ასეთს პირობებში თვით თავდა-აზნაურობას მართლაც ადლო აართვას ცხოვრების ახალ პირობებს, უკუვადოს წოდებრივ-კლასობრივ მდგომარეობი ყოველი წესები და სოფელში გარდაქმნის ნამდვილ სოფელად, სოფლის მოქალაქედ, რომელიც სოფლის ყოველ პირს ვარაზს ისევ აიტანს, როგორც იტანდა თვით მიწის მფლობელი.

ასეთი უნდა ყოფს თავდა-აზნაურობის საერთო ტაქტიკა ამ ე. წ. არა ბრძოლა, შავი რაზმებისათვის ზრუნვა, არამედ ხალხში სრული გაცეკვება, სოფლის მშრომელ ადამიანის ცხოვრებით ცხოვრება. ესე იგი მიწის მფლობელის მართი შედეგია და უდარდელ ცხოვრების მაგიერ ხვანა თესვით და შრომით არსებობა—ი რა მოუტანს თავდა-აზნაურობის საბოლოო მყუდროებას, სიმშვიდეს და ზედნიერებას.

ასეთი მოქმედების წარმოება—როგორც უნდა—მოეთხოვება გონება განხილვით მოწინავე თავდა-აზნაურობას: კორექტირება მისი სიკაცხე და მნიშვნელოვანი მოვალეობის მოყვარეობა და პრაქტიკული ახსნება მხოლოდ, რომელიც სოფელს შეეხარება სოფელურის ცხოვრებით. მაგრამ ასეთი გონიერება ვერ მოქმედებს ყველას და სწორედ აქ უნდა გამოჩნდეს ორგანიზაციული ნიჭი და ძალა მთავრობისა. მთავრობის მოვალეობა მოქალაქეთა ცხოვრების ყოველი წესი აშკარად ჩამოყალიბოს, თვითთავი მდგომარეობა განსაზღვროს და მოსპობს ყოველგვარი ორბაზონობა. განა სოფლის ცხოვრების მომგვარებელი და წოდებრივ-კლასების ურთიერთობის გამოჩვენებელი კანონები საბოლოოდ აყარებენ ყველაზევის ერთნაირ ცხოვრების კალაპოტს? განა მიწის საკითხი არ იწყება კიდევ იქვე, უნდა ბოლომდე, უფროს? განა ჩვენ ვიცით ღალის საკითხი? განა „მოწინავე“ წოდება ჩარეული სოფლის ყოველ ქვეან წევრს უნდა ჩვენ არ ვცდებით, როცა ვამბობთ, რომ სუსტი მთავრობა და ბუნდობლივი კანონები, დეკრეტები და დროებითი წესები ხალხში ანარქიას იწყებენ, საზოგადოებრივ ძალთა გავრთიანება—შეთანხმების მაგიერ, ამწვევებზე წინადადებას, ბრძოლას და ყოველგვარ ხან ნაბიჯობას თარგნში განმარტება და ხან კი აშკარა საბოქალაქო ოპის გაჩაღებაში. ასეთ მდგომარეობას ბოლოს მოუღებს მხოლოდ მტკიცე ნებისყოფის მთავრობა, მთავრობა აშკარა დემოკრატიული, რომელიც არაფერს შეუშინდება და სოფელს დაუყოვნებლივ გააჩვენებს ეკონომიკურ თანასწორობის მიწის საკითხს არის სრულიად მოსპობილი, რაცია ერთნაირად და არა მარტო სიტყვით უარყოფს წოდებრიობას, დაყოფს სოფლის მილიანი ხალხისას, რაც იწყებს ათასგვარ უსიამოვნობას და ბრძობას.

ამნარქიულ ქართლის ხოცვა-ჭოცობის მოსახლოება ჩვენ სამ პირობას ვასახელებთ: 1) სოციალისტური პარტიების გასვლის ხალხში ხოცვა-ჭოცობის და დარბევის უსაზრმის განსამარტავად, 2) თავდა-აზნაურობის ცხოვრების შრომით და სოფელთა ყოველ პირს ვარაზს—ბევრის განხორციელება, 3) დაუყოვნებლივ გამოცემის. დეკრეტის (კანონმდებ), რაათა მოსპობს ღალა და მიწა საყოველთაო შრომის იარაღად გამოცხადდეს.

თედო დღონტი.

ქართული პრესა

„ერთობა“ შემდეგ სტრიქონებს უძღვის მოსალოდნელ საფრთხეს: ამიერ-კავკასიის ცხოვრების სტრიქონები და დიდი საფრთხის წინაშე სდგას არა

მარტო რევოლუციონური დემოკრატიის თავისუფლება, განსაკუთრებით აგრეთვე მისი ფიზიკური არსებობა.

მას მეტი, რაც კავკასიის ფრონტიდან რუსის ჯარი დაიძრა და მიუღო ფრონტი ვაშ-შეღა, მდგომარეობა კატასტროფული ხასიათი მიიღო. აქ მცხოვრებთ არავითარი საშუალება არ მოეპოვებოთ გარეშე მტრის წინაშე თავი დავიცვან და სისხლია და დიდი მსხვერპლი მოაპოვებოთ რევოლუციის უზრუნველყოფის. ფინანსური და ეკონომიკური მდგომარეობა კრიტიკულია, ხალხის შეიარაღება და მისი მებრძოლ ერთობა გადაუცემა ობიექტურ და სუბიექტურ პირობების გამო შეუძლებელი ხდება.

ამ—ასეთ პირობებში გარეშე მტრის, თუნდაც იგი სასებით დასუსტებული იყოს, მანც მტერი სუსტდება ექნება მოწინააღმდეგე წინაშე გაილაშქრას და დაპყრობითა მიზანი პრაქტიკულად განხორციელოს.

ამიერ-კავკასიის წინაშე სდგას ისეთი საფრთხის მტერი, რომლის ოტორიტული მისწრაფება კავკასიის დაპყრობისაკენ არის მიმართული. გარდა ჩვეულებრივ ეკონომიკური ინტერესებისა, მას აქვს დიდი სტრატეგიული მნიშვნელობა. მიუღო საუკუნოების განმავლობაში აღმოსავლეთის სახელმწიფოები ამიერ-კავკასიის დაპყრობისაკენ იყო მიმართული და ამის გარეშე განსუფუთვლი ომები წარმოებდა. განსაკუთრებით მას მეტი, რაც ჩრდილოეთით რუსეთის სახელმწიფო აღორძინდა და მან კავკასიაში ფეხი მოიკიდა და აქეთ ირანისაკენ მარტების მოპოვება დაიწყო, ოსმალეთისათვის ჩრდილოეთის საფრთხე მიუღო თავის სიგრძე-სიგანით წარმოშვა. ამ ნიადაგზე წარმოიშვა ოსმალეთის თანამედროვე მსოფლიო ომში ჩარევა და ძლიერ მოკავშირესთან ერთად და საფრთხის თავიდან აცილება. მართალია ოთხი წლის მსოფლიო ომის განმავლობაში ოსმალეთის მთავრობა წარმოუდგენლად დასუსტდა, მან ახალი ტერიტორიების მაგიერ კავკასიის ფრონტზე ძველიც დაპყრობა და იგი ამით მტრთა უწყვეტო მდგომარეობაში ჩაგვრდა. მაგრამ სახალხო კომისარების უწყვეტო საგარეო პოლიტიკის გამო ყოველდ უძღვრები შევიქნებით, როგორც დასავლეთის, ისე ამიერ-კავკასიის ფრონტზე, ორივე ფრონტზე ჩვენ ყოველდ უწყვეტო მდგომარეობაში ვიმყოფებით და მთელი ჩვენი ბედა ცენტრალურ სახელმწიფოების იმპერიალისტების ხელშია და მათ იმპერიალისტური მიღაზე დაპოვებული ყველაფერი.

ეგრემანის მოდერნულ კრიტიკაში ამ უანასკრულ დროს მკაფიოდ იმისი ერთი აზრი ეპიკოსა და ლირიკის სიკაცხედი მწერალთა და მგოსნათა ინდივიდუალური მიდრეკილებას როდ შედგენს, არამედ იგი უფრო კოლექტიური ხასიათისა არის. ე. ი. ამოთუ იმ რასისა და ერის ისტორიაშია და დღესაც აშკარად ეტყობა აუცილებელი ოტორიტელებია ან ეპიკოსა, ან ლირიკისადმი.

ეპიკური შემოქმედების წყარო ძველი ინდივიდუალური უდიდესი ეპიკოსი მადრიტული ქვეყნისა ბერძენი ჟიონისის იყო, ამ გზას მისდევს ინდივიდუალურ რასისათა შემოქმედებელი. ხოლო სემიტების არაბებსა და ძველ ებრაელებს არასოდეს არ ემარჯვებოდათ ეპიკა.

ჩვენი რასიული ვინაობა ჯერაც გამოუკვლეველია მეცნიერულად, მაგრამ მარტო შოთა, და ვისაიმინის, ქალა და მანას მთავრებულეები კმარა იმის მოწმედ, რომ ქართველ ერს უძლიერესი ძარღვი თავისი შემოქმედებისა ეპიკის ზინაში გაუკვანდათ. უახლოესს ლიტერატურის ახალგაზრდა კორიფეში ტრეპერენტიანტებმა: ა. ჭუმბაძემ, ლეო ქიაჩელმა, ნიკო ლორთქიფანიძემ, და აკაკი პაპავამ შედგენს ფეხი ამ საცდელ ქვაზე. ყოველი მთავანი ძალაუფლებულია განიკიდებინა შემოქმედების ამერიკანისაში ნიადაგს, მაგრამ ჩვენდა საწინააღმდეგოა მათ მწერლურ პაპავას. უახლოესს ლიტერატურის ახალგაზრდა კორიფეში ტრეპერენტიანტებმა: ა. ჭუმბაძემ, ლეო ქიაჩელმა, ნიკო ლორთქიფანიძემ, და აკაკი პაპავამ შედგენს ფეხი ამ საცდელ ქვაზე. ყოველი მთავანი ძალაუფლებულია განიკიდებინა შემოქმედების ამერიკანისაში ნიადაგს, მაგრამ ჩვენდა საწინააღმდეგოა მათ მწერლურ პაპავას.

ეგრეთ ქართველ ახალგაზრდა, ნიჭიერ კრიტიკოსის მზავასად აქ ჩვენ ეპიკოსა და ლირიკის ერთი მეორეს არ დაუპირდაპირებთ, რადგანაც ეპიკური და ლირიკული, ამოლონიერია და დიონიუსური ერთი მეორეს ვგვასოდეს ვერ შესცვლის. ჩვენ ვთქვამთ, რომ ყოველ ნორმალურად განვითარებულ მწერლის შემოქმედების მანძილზე ლირიკა პარველი, ხოლო ეპიკა თანამომდევრო ეტაპია განვითარებისა.

თუ აქ დახატული სურათი სიკრთოდ სინაზღვლეს შეეფერება, ამაში დიდი ბრალი აქვთ „ერთობის“ თანამომხრებებს, რომლებიც დღეს ადგილობრივ-ცხოვრების სათვალვეს დაგანან და თითქმის არაფერს აკეთებენ, რომ ქვეყანამ თავი დააწიოს რაგორმე უდიდეს განსაცდელს.

ეპიკური საბჭო

შემოქმედება. ტვალისის ცოხილ ქველმოქმედ ვაჭრებმა იგ. ვარაზაშვილმა, სპ. ბუნდუქიძემ და ქველივიძემ ერთგულ საბჭოს სახალხო მეურნეობის სექციის განგეს—გოგორც დასხვივდეს—წარუდგინეს 25 ათასი მანეთი სექციის საქმეებისათვის. აღნიშნული თანხის, თანახმად შემოქმედებელი სურვილისა, სუთასი თუმანი გადაიღვა სამაშაჰიანო საქართველოში სასწავლებლის გასახსნელად. სექციამ, მოსინაინ-არა თავდაჯერების მოხსენება ამ საგანზე, თანადგინა სექციის სახელმთ მადლობა გამოცხადოს უხვ შემოქმედებელი.

2 თებერვალს თელავში მოხდა კოოპერატორების წარმომადგენელთა კრება და მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლუციები: 1. ყრილობამ ერთსულოვნად საქაროდ აღიარა, ყოველნაირი დახმარება გაუწიოს ერთგულ საბჭოს მისი ქონებრივი მდგომარეობის გასაწეჯობად. ამასთანავე ერთად-ყრილობა აღნიშნავს, რომ საქმის კეთილად დასაგვარებინებლად საქაროა ერთგულმა საბჭომ უფრო გაბედულად ერთგული პოლიტიკა აშკარადა.

2. ყრილობამ სასურველად სცნო აირჩეს განსაკუთრებული კომისია, რომელიც კავშირთან ერთად დაუყოვნებლივ უომებს მიიღებს, რათა გაიართოს პრილობა იმ კოოპერატორთა წარმომადგენლებისა, რომელიც ამოთუ იმ მიზეზით ვერ დაესწრნენ კრებასა და დაიგავნოს განსაკუთრებული პირები შემოქმედებულ კოოპერატორთა საზოგადო კრებაზე დასაწერად.

3. ყრილობა სასურველად სცნოს, რათა კოოპერატორულ დაწესებულებებმა ნავაჭრის საქონელს დალოს მკორეოდენი პროცენტი საქართველოს ერთგული საბჭოს ქონებათა გასაძლიერებლად; აგრეთვე ყრილობას საქაროდ მიანიდა გასწიოს პროპაგანდა, რომ წვერებმა შენახული ფუფის პროცენტი გადასდონ ერთგული საბჭოს სასარგებლოდ, ამასთანავე ერთად, რადგანაც ხალხში ფული ბევრია მოგროვება და დღევანდელს პირობებში უსარგებლოდ დგას, საქაროა ერთგულმა საბჭომ მოაწყოს შინაური სესხი და ეს სესხი უზრუნველქვას საქართველოს სახელმწიფოებრივი ქონებით.

ლეო ქიაჩელის „ტარიელ გოლუას“ საშუალოდ ცუდი ბედი ეწვიო. ცალკე წიგნად მას 1917 წელს მოუხდა სალიტერატურო ბაზარზე გამოსვლა, რევოლუციის ხანაში თვით ულსათუთესი ლიტერატურის მებღაღებების გულიც პოლიტიკური ზღაპრითაა ატარული. ამ დროს თვით უდიდესი ლიტერატორული ციომოღლები დიან ტრეპერენტი თვალთა შემწინეველად გადაიბრებნენ ხოლმე ლიტერატურულ ცახე. ერთმა ქართველმა კალმოსანმა ერთ-ერთ რუსულ გაზეთში ქართველი ლიტერატურის წლიური მიმოხილვაში საქაროდაც არ ჩასთვალა ტარიელ გოლუას ხსენება, და კანონიერად აღასავს ტონით ქება შეასა ჩამოდენიერ პორნოგრაფიულ ლექსს თავისს მეგობრებისა და საყვარლის, მხოლოდ სხვა პრედიანიით დაწერილ შაირებს, ეს გაგრეობება ჩვენ ემ ზომიდაც არ გავაუხებებს, რადგანაც ღრმად ვართ დარწმუნებულნი, რომ კარგი წიგნი არც ერთი წლის, არც ერთი და ორი თაობისათვის არ იწერება. თვალსაჩინო ნაწარმოებს თარიელ სულ არა სჭირია.

სწორედ ამიტომაც, ასე შეუქმნეველად დარჩა ჯერ-ჯერობით ერთი ფრიად სასინაზღოლო მოვლენის ნიშნით ჩვენს მწერლობაში. ჯერ არც ერთ ლიტერატურის გულის მესაღმდმლეს არ გაუზიარებია ქართველი მკითხველისათვის, თუ რა იგარძნეს ტარიელ გოლუას წაიკთხავა.

ლეო ქიაჩელი გვირგობილად განათლებული ქართველია. კარგა ხანს უცხოეთში მოგვსა ცხოვრება. ბოლო დროს ეს გაიცემა როგორ შეიძლო მან წრის ზედგაგონანს მოშორებულმა ისე შედმიწიერთი დაკვირვება და ანალიზის ნიჭის გამოჩენა. ხომ იტყვიან ყოველი მწერალი თავის წარმომადგენლის ცხოვრების აწერის ოსტატია, და გარდა ამისა მწერალი უსაშუალოდ უნდა განიცდიდეს თავის ლიტერატურული მიღობის ზედ-გაგონანს.

მერე ტარიელ გოლუა თავისი „საყოველი სენაური ქულით“ როგორ მკაფიოდ შემოიქცერს ამ წაში ლეო ქიაჩელის რომანის გიორგის გოლუა რეიდანს! ტარიელ გოლუას წინაპრებიც ყავს ქართულ ლიტერატურაში. აგრერ გოლუა გულგაუტყეული ქართველი ლიტერატორია ამ ტრადიციას უფრავდებოდა და უცხო გაგონით ისე დასუტყეებოდა, რომ ერთის დასვერით გასწევდებოდა ის ნაწი სიმები, რომელიც პოეტის მგრძნობიარე გულს და ხალხური ბუნების გრძნობას შუა გააბნეს ვეჟამ და სანდრომ.

*) პირველად დაიბედა ვახ. სახ. ჟურნალში 1916 წ.

ოსკალეთის უამოტავა.

ტრაპიზონის დატოვება — ტრაპიზონის ნავთობდგურის უფროსმა ბრძანება მიიღო, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ტრაპიზონს დასტოვებენ, ადეთქონ სანაპიროებზე დაწყობილი იარაღი.

ტრაპიზონის რაიონის ყველა დაწესებულება სოხუმში იქნება გადატანილი.

ტრაპიზონში ამჟამად 20 ათასი რუსი ჯარისკაცია. მათ მცხოვრებლებთან ერთად გადასწყვეტეს გვიდდენ ქალაქიდან.

სოლუკის აღება. ცნობა მოვიდა, რომ ოსმალებმა დაიკავეს სოფ. სოლუკი, რომელიც ჩრდილოეთით 15 ვერსით არის დანარბეული მუშს.

ერზინჯანის აღება. ერზინჯანის აღების შესახებ შეგნებულ დაწვრილებითი ცნობებს გადმოგვცემენ: 31 იანვარს ქალაქს ოსმალოა ორი ბატალიონი მიადგა. ამის გამო ერზინჯანში მყოფმა ნაწილებმა გადაწყვიტეს გაენადგურებინათ საწყობები და გადაეხანათ ქალაქი მახათუნში. ეს მათ შესძლეს. მხოლოდ გზა და გზა ბრძოლა უხდებოდათ ქურთებთან. ამ ბრძოლაში მათ დაპყრობეს 400 კაცი; 200 კაციც დაიპყრო. სურათი და საარტილერიო მასალები მათ დასწვეს, რადგან ერზინჯანიდან მახათუნამდე რაც ხიდელი იყო, სულ დასწვეს ქურთებმა. ათას ლტოლვილიდან, რომელიც რაზმს მოჰყვებოდა, ნახევარი სიცივისაგან დაიხოცა.

ბაიბურთის აღება. ბაიბურთი ოსმალებმა 3 თებერვალს აიღეს. მის ადებამდე ადგილობრივი მცხოვრებთაგან შემდგარმა რაზმმა ოჯახებითურთ ქალაქი დასტოვა, ხოლო წინასწარ სასურათო და საარტილერიო საწყობები დასწვეს.

ტრაპიზონის ბედი. ტრაპიზონში გაუქმებული სამხედრო კომისარის და გამაგრებული პუნქტის უფროსის თანამდებობა. ჯარის გამგებლობა გადავიდა საარტილერიო უბანის ხელში.

ტრაპიზონიდან დეპუტატი იტყობინებია, რომ ადგილობრივი ბერძენები დაიკნებით მოითხოვენ, რომ შემოუწვენ ქალაქში ოსმალო რეგულიარული ჯარი. ამის შესახებ ოსმალებთან მოსალაპარაკებლად ტრეპოლში გაემგზავრა ინტერნაციონალური დელეგაცია.

ტვალისში ცნობები მოვიდა, რომ ტრაპიზონის საარტილერიო კომიტეტმა წინადადება მისცა ოსმალებს დაიკავონ ტრაპიზონი და ჩაიბარონ ბილიქზე. ჩვენ წერილს არ გვინდა ბიბლიოგრაფიული შენიშვნის ხასიათი მივცეთ, ამიტომ არას ვიტყვი იმ დამუშავებზე, რომელიც მოთხოვნის გამოცემას თან ახლავს.

ლეო ქიაჩელმა ალლო აულო ერთ თვალსაჩინო ლიტერატურულ ტრადიციას, რომელიც ვეჟამ და ყაზიმბეგმა დაამყარდეს ქართულ ლიტერატურაში. ბევრს ვგონა, რომ ჩვენი უახლოესი ლიტერატურა ამ ტრადიციას უფრავდებოდა, რომ ერთის დასვერით გასწევდებოდა ის ნაწი სიმები, რომელიც პოეტის მგრძნობიარე გულს და ხალხური ბუნების გრძნობას შუა გააბნეს ვეჟამ და სანდრომ.

მართლაც პრობლემატიკური ინტერესს წარმოადგენს ჩვენთვის: რათა ჩვენი შემოქმედებისა და ვეჟამ-ფუფისა გრძნობა და ტრეჟალა? რად გვაჯადოებს მათი ნაწერი საოცარი პაპროზით, რომელსაც ხალხის სულს ლაპრონიზით აქვს მჭიდროდ ფესვიგადგეფული, როგორც ვეჟამს სავეარულ წიფლას, ხროც პიტალოს თხემზე? თქვენ მეტყვით ვეჟამ და სანდრო ხალხში გაიზარდნენ, ორივე მთიულეთთან ერთად ცხვარს უღდენენ და ხინკალს ქაშაღენ. არა.

... და ამის წინააღმდეგ თვით ლეო ქიაჩელი მეტყვილობს.

ლეო ქიაჩელი გვირგობილად განათლებული ქართველია. კარგა ხანს უცხოეთში მოგვსა ცხოვრება. ბოლო დროს ეს გაიცემა როგორ შეიძლო მან წრის ზედგაგონანს მოშორებულმა ისე შედმიწიერთი დაკვირვება და ანალიზის ნიჭის გამოჩენა. ხომ იტყვიან ყოველი მწერალი თავის წარმომადგენლის ცხოვრების აწერის ოსტატია, და გარდა ამისა მწერალი უსაშუალოდ უნდა განიცდიდეს თავის ლიტერატურული მიღობის ზედ-გაგონანს.

მერე ტარიელ გოლუა თავისი „საყოველი სენაური ქულით“ როგორ მკაფიოდ შემოიქცერს ამ წაში ლეო ქიაჩელის რომანის გიორგის გოლუა რეიდანს!

ტარიელ გოლუას წინაპრებიც ყავს ქართულ ლიტერატურაში. აგრერ გოლუა გულგაუტყეული ქართველი ლიტერატორია ამ ტრადიციას უფრავდებოდა და უცხო გაგონით ისე დასუტყეებოდა, რომ ერთის დასვერით გასწევდებოდა ის ნაწი სიმები, რომელიც პოეტის მგრძნობიარე გულს და ხალხური ბუნების გრძნობას შუა გააბნეს ვეჟამ და სანდრომ.

მართლაც პრობლემატიკური ინტერესს წარმოადგენს ჩვენთვის: რათა ჩვენი შემოქმედებისა და ვეჟამ-ფუფისა გრძნობა და ტრეჟალა? რად გვაჯადოებს მათი ნაწერი საოცარი პაპროზით, რომელსაც ხალხის სულს ლაპრონიზით აქვს მჭიდროდ ფესვიგადგეფული, როგორც ვეჟამს სავეარულ წიფლას, ხროც პიტალოს თხემზე? თქვენ მეტყვით ვეჟამ და სანდრო ხალხში გაიზარდნენ, ორივე მთიულეთთან ერთად ცხვარს უღდენენ და ხინკალს ქაშაღენ. არა.

... და ამის წინააღმდეგ თვით ლეო ქიაჩელი მეტყვილობს.

ლეო ქიაჩელი გვირგობილად განათლებული ქართველია. კარგა ხანს უცხოეთში მოგვსა ცხოვრება. ბოლო დროს ეს გაიცემა როგორ შეიძლო მან წრის ზედგაგონანს მოშორებულმა ისე შედმიწიერთი დაკვირვება და ანალიზის ნიჭის გამოჩენა. ხომ იტყვიან ყოველი მწერალი თავის წარმომადგენლის ცხოვრების აწერის ოსტატია, და გარდა ამისა მწერალი უსაშუალოდ უნდა განიცდიდეს თავის ლიტერატურული მიღობის ზედ-გაგონანს.

მერე ტარიელ გოლუა თავისი „საყოველი სენაური ქულით“ როგორ მკაფიოდ შემოიქცერს ამ წაში ლეო ქიაჩელის რომანის გიორგის გოლუა რეიდანს!

ტარიელ გოლუას წინაპრებიც ყავს ქართულ ლიტერატურაში. აგრერ გოლუა გულგაუტყეული ქართველი ლიტერატორია ამ ტრადიციას უფრავდებოდა და უცხო გაგონით ისე დასუტყეებოდა, რომ ერთის დასვერით გასწევდებოდა ის ნაწი სიმები, რომელიც პოეტის მგრძნობიარე გულს და ხალხური ბუნების გრძნობას შუა გააბნეს ვეჟამ და სანდრომ.

მართლაც პრობლემატიკური ინტერესს წარმოადგენს ჩვენთვის: რათა ჩვენი შემოქმედებისა და ვეჟამ-ფუფისა გრძნობა და ტრეჟალა? რად გვაჯადოებს მათი ნაწერი საოცარი პაპროზით, რომელსაც ხალხის სულს ლაპრონიზით აქვს მჭიდროდ ფესვიგადგეფული, როგორც ვეჟამს სავეარულ წიფლას, ხროც პიტალოს თხემზე? თქვენ მეტყვით ვეჟამ და სანდრო ხალხში გაიზარდნენ, ორივე მთიულეთთან ერთად ცხვარს უღდენენ და ხინკალს ქაშაღენ. არა.

... და ამის წინააღმდეგ თვით ლეო ქიაჩელი მეტყვილობს.

ლეო ქიაჩელი გვირგობილად განათლებული ქართველია. კარგა ხანს უცხოეთში მოგვსა ცხოვრება. ბოლო დროს ეს გაიცემა როგორ შეიძლო მან წრის ზედგაგონანს მოშორებულმა ისე შედმიწიერთი დაკვირვება და ანალიზის ნიჭის გამოჩენა. ხომ იტყვიან ყოველი მწერალი თავის წარმომადგენლის ცხოვრების აწერის ოსტატია, და გარდა ამისა მწერალი უსაშუალოდ უნდა განიცდიდეს თავის ლიტერატურული მიღობის ზედ-გაგონანს.

მერე ტარიელ გოლუა თავისი „საყოველი სენაური ქულით“ როგორ მკაფიოდ შემოიქცერს ამ წაში ლეო ქიაჩელის რომანის გიორგის გოლუა რეიდანს!

ტარიელ გოლუას წინაპრებიც ყავს ქართულ ლიტერატურაში. აგრერ გოლუა გულგაუტყეული ქართველი ლიტერატორია ამ ტრადიციას უფრავდებოდა და უცხო გაგონით ისე დასუტყეებოდა, რომ ერთის დასვერით გასწევდებოდა ის ნაწი სიმები, რომელიც პოეტის მგრძნობიარე გულს და ხალხური ბუნების გრძნობას შუა გააბნეს ვეჟამ და სანდრომ.

მართლაც პრობლემატიკური ინტერესს წარმოადგენს ჩვენთვის: რათა ჩვენი შემოქმედებისა და ვეჟამ-ფუფისა გრძნობა და ტრეჟალა? რად გვაჯადოებს მათი ნაწერი საოცარი პაპროზით, რომელსაც ხალხის სულს ლაპრონიზით აქვს მჭიდროდ ფესვიგადგეფული, როგორც ვეჟამს სავეარულ წიფლას, ხროც პიტალოს თხემზე? თქვენ მეტყვით ვეჟამ და სანდრო ხალხში გაიზარდნენ, ორივე მთიულეთთან ერთად ცხვარს უღდენენ და ხინკალს ქაშაღენ. არა.

... და ამის წინააღმდეგ თვით ლეო ქიაჩელი მეტყვილობს.

იქ არსებულ დაწესებულებათა დორგანიზაციების ქონება. ქალაქის გადარცხვა უნდა იქნეს ერთგული. — ტრაპიზონში შესდგნ ინტერნაციონალური კომიტეტი, რომლის მიზანია ერთა შეტაკების თავიდან აცილება და დემოკრატიული მთავრობის მოწოდება ოსმალეთის იმ ადგილებში, რომელსაც ისინი სტოვებენ. რამ

მეორე რევოლუცია

ბარეკალაზი

რუმინის გამოლაშქრება

ხმები, რომ რუმინელების გამოლაშქრებას კომინიონი და ოდესაზე წინ უძღოდა საიდუმლო შეთანხმება რუმინელებისა და ავსტრიულ-უნგრეთის. მეორე გერმანიის რუმინელების ახალი ექსპედიცია ფრანგების გავლენით იყო მოწყობილი. როგორც ოდესის ცნობებიდან სჩანს, რუმინელების შემოტევის წინ უძღოდა არაჩვეულებრივი მუშაობა რუმინელთა რადიოტელეგრაფისა ოდესისა და კვივის რადიოტელეგრაფის სადგურებმა ხელთ ჩაიგდეს შოფრინის დეპეშები, რუმინის და საფრანგეთის ერთი მხრით და ავსტრიულ-უნგრეთის მხრით.

პეტროგრადის პოლიტიკურ წრეებში რუმინის გამოლაშქრებას უკავშირებენ უკანასკნელ ინციდენტს, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ტროცკისა და ს.ფრანგეთის სახელმწიფო მისიის შორის ტროცკიმ განკარგულა ვასცა რუმინეთში მცხოვრებ რუმინელთა კონფის სეკრეტის შესახებ.

ბოლშევიკები და უკრაინა

შეთანხმების შესაძლებლობა

რადის წარმომადგენლებმა განაცხადეს სმოლის ინსტიტუტში, რომ შეთანხმება უკრაინასა და სს. კომ. საბჭოს შორის ხელშეწყობა შესაძლებელია, თუ სმოლი დათანხმდება მოლაპარაკების ერთი პუნქტის ამოშლაზე, რომლის ძალით უკრაინელები ვალდებული არიან ბოლშევიკებთან ერთად იბრძოლონ დონის წინააღმდეგობოლ შევიკების მთავარ-სარდალი და უკრაინა

მთავარ-სარდალს თანაღმობის დრ. აღმ. მისანიკოვმა ბრძანება გამოცხადებინა დასავლეთის და რუმინის ფრონტზე, რომელშიც მოულოდებლად არ დასტოვონ ფრონტი. ის ეხება კვივის რადის წარმომადგენლის პეტროლურას განკარგულებას უკრაინაში მყოფ ვილიკორს—ჯარისკაცების დათხოვნის შესახებ, სამი თვის ვადით, ეს ბრძანება—ამბოხის მისანიკოვი—მოსყიდვად პეტროლურას მხრით, მოსყიდვად სასტრატეგია და უზრუნველყო. მეტლურას უნდა რევოლუციონერ ჯარისკაცებისა და განთავსდეს. ის მოსყიდვად, ამბანაგებო, თანაბარა ინსა, რომ გერმანელმა იმპერიალისტებმა წინადადებით მოგმართონ თავი დაანებოთ სამხრეთის კრაინის მიღებით. ეს იმის პავეს, რომ ინგლისის და საფრანგეთის იმპერიალისტებმა გვიძინდონ ჩვენ განდევნოთ ომი სასყიდლის მიღებით. მისანიკოვი მოუწოდებს ვილიკორსებს არ გაეზინ პეტროლურას „პროკოვკის“ მხარე და ამბობს: „ჩვენ შეგვადიან ენა

ერთი შაბლონი იწყება დაახლოებით. —დღემდის თითქმის ყველა ქართველი პროზოტი მწერალი ერთ ტრივიალურ ფრაზებით გწყუბნებდა: მშვენიერი დილა. უსათუოდ მზიანი. ხეები კვირის ისხამენ. შტორმები კიდევ ბუბუბუბები და იაღონები გალობენ. მდლოის გული მოქარგული აქვს. იქვე აღნიშნულია სოფლის სახელი №-ით. შედეგ დაიწყებდა გმირების მერტივულ მოწოდებები და ამოწერილი ცნობები მავანი და მავანი გმირი მოთხრობისა ამდენი და ამდენი წლის იქნება აუცილებლად და სხვა.

სამწუხაროდ ლეო ქაჩელიც ვერ გადასცდენია ნინო-ვილიკისებურ ტრადიციას რომანის კომპოზიციის პირველ ნაწილში. მაგრამ საერთო ფონი მოთხრობისა ისე ხელგონიერად მოსცვადებულა, რომ ამ ნაკვალავით უკლებლად გამოიყოს. სასტუმროვლად გადმოცემული პროვიციალური კოლორი. ღრმა დაკვირვების ნიშნ იქნის ავტორი ქართული და კერძოდ ოდიშის სოფლის ცხოვრება-ვიტორების აღწერაში. ეს მხარე საქართველოში ყველაზე ნაკლებადაა ლიტერატურული ოპტიკით გამოქვეყნებული. ჯერ არ ანაკოვლას სამეგრელოს ბუნების განსაკუთრებული ხასიათი. ქართულ ლექსში თუ პროზაში ჯერ არვის სენა-სამეგრელოს მოსაზრებელი ნაწილი ნაპირების მელოდები, ნისლისა და ჰაობების მცენარეთა შრიალ-სისინის შეზინდებულზე, აქა იქ ნიკო ლორთქიფანიძის მოუკვებდა სიმინდის ლანდ-შავტის უხვი ფერადები. მაგრამ უკანასკნელში ლეო ქაჩელი პირდაპირი შეუდარებელია. ლეო ქაჩელი მოთხრობაში გაიგონებთ მშვენიერ მეგრულ ნაღურის დიონს, სოფლის ეკლესიის ზარბეზთან ერთად რომ მოაქვს ქალი მინდვრებიდან საღებოს ნელ ზღვაურ-ნიავს. მოგონებთ ხელ წაქაპიწებულ

შეწყვეტილი ომი გერმანიასთან, ხოლო უკრაინასთან კი არას შემთხვევითი. ამიტომ შეგნებულ ვილიკორუსი ჯარისკაცები უნდა დაჩინდ უკრაინის ფრონტზე, სანამ სმოლი ინსტიტუტის თვის პოლიტიკას არ შესცვლი-სა.

სს. კომისარების საბჭოს რეზოლუცია უკრაინის შესახებ

რადგან უკრაინაში და რუმინის ფრონტზე მდგომარეობა სერიოზულია, მემარცხენე ს.რევ. კლდე სცადეს მოლაშქრების და უკრაინელების შეთანხმება. ამის გამო სმოლის ინსტიტუტში სოც.-რევოლუციონერებმა პროპაგანდა მოხსენება წაიკითხა. პროპაგანდა მოლაპარაკება ჰქონდა ვინჩინკოსა და გრუშევსკისთან. მოხსენების შემდეგ მიიღეს რეზოლუცია: „რადის ოფიციალურმა წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ ისინი მზად არიან დაიწყონ მოლაპარაკება სახალხო კომისარების საბჭოსთან უკრაინის რესპუბლიკის დამოუკიდებლობის აღიარებით. სახალხო კომისარების საბჭო ყოველთვის აღიარებდა ერთა უფლებას, და მათ შორის უკრაინელებისასაც, თვითგამორკვევასა და დამოუკიდებლად არსებობაზეც. სასურველია ყოველგვარი ცდა ომის მოსაშობისა რადისთან; სს. კომისარების საბჭო ხაზს უსვამს იმ ფარგლებს, რომ მხოლოდ უკრაინის დამოუკიდებლობის აღიარება და გზებისა დეპუტატები—შესაძლებელი იქნება მთავრობის შედგენას უკრაინაში, რომელიც შექმნილი იქნება უკრაინის შეტაკების სხვა მოძველებთან. მიუხედავად ამისა სს. კომ. საბჭო მიზანშეწონილად სთვლის მოლაპარაკების დაწყებას რადისთან შეტაკების თავიდან ასაცილებლად. სს. კომ. საბჭო მოულოდებლად რადის დაიწყონ მოლაპარაკება და თავისი მხრით მოლაპარაკების ადგილად სასტრატეგულ მიზნია სმოლისკი ან ვიტებსკი.

არაპულგა

ამიერკავკასიაში

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

კვლიდან ქუთათელად იტყობინება, რომ 5 თებერვალს, შუადღისას, მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ თათრებსა და ეშელონებს შუა სოფლის დროს თათრებს მოუკლეს 400 კაცი მეტი ეშელონები კი მოკლულია ორჯ. დავრილია ერთი. სოფლა ერთ საათზე მეტს გრძელდებოდა, სადგური განადგურებულია. თათრებმა მთლად გადაიკვეს სადგური, სამღეთო კასა და სს. საფოსტო ყუთი გატეხეს, წაღებულა ამანათები და საფოსტო მარკები. მსახურები გაიფანტნენ. ბოლის თიხოს კომისისა შესამოწმებლად და მსახურებს.

ორგვლივ კრებიან შვიდ ღრუბლები, გვესმის წყული მტრების ყინვა... სამშობლო! ლაჩრად არ მეფლებები უნდა გაიქცეო ხანჯლის რკინა!

ნელ-თბილი სიხლის ორთქლი მოსკლეს მზეს, ფლედ საფლავებზე გადვირთ პტრების... მაგრამ შენს უკვდავ ძვირფას სიცოცხლეს, ვაქციეთ სიმბოლოდ რაინდულ ნებას.

ამ დღეს ევლოლით და ნუ თუ ერთი დაიხვებს ლაჩრად უკანასკნელ დროს! რომ საქართველომ მზე მშვენიერი გამარჯვების წუთს თვითონ ჩაიჭროს.

რას ჰქვია შიში?.. ჩვენს ამაყ წარსულს არ ახარებს კენესა არც ცრემლთა ფრქვევა! ჩვენ ხმალზე ვზრდილით თავისუფალ სულს ძარს სამარცხენო უკან დახვევა!..

და დღეს როდესაც აღმართეს ხელი! და თოფის წამლით შეკრეს კამარა!.. როცა პირბადედ შვიდ ღრუბელი გურჯისტანის მზეს გადაეფარა...

მე ვამბობ: ქართველს ვერცინ დასცინოთ!.. მას, ამაყ მგერლში უფთქაქვს გული!.. მაშლით ძმებო!—არ შეგვარცხენოთ!.. »დღეს იღუპება ჩვენი მიზელი!«

ბ. კოლინელი:

სადგურ ალაგვიდან. გუგუნივა იწყება, 4 თებერვალს ულუხანლუს სადგურზე დიდი ბრძოლა მოხდა. დამთავრდა გადარცევის ვაგონები და საწყობები. მეორე დღით თათრები უკვე მოსამახურეთა ბინებს შეესივნენ. შაველ ტრევილის მოსამახურეთა იმავე დღით წამოვიდნენ, გარდა: უფროსებისა და ორთქლ მსახურისა. ამათვის შემდეგ მიზობა შეტაკებულა, რადგან ძარცვა-გლეჯამ სტოქონური ხასიათი მიიღო. ადგილობრივმა მამადიანებმა მათი განუტყველეს: უჯობები იქნება, რომ წახვიდეთო.

თავდასხმა ნორაშენზე ფოსტის გადამტან მოსამახურეთა კრების თავმჯდომარე ნინოკოვი ამიერკავკასიის კომისარიატს ატყობინებს, რომ ათასი შეიარაღებული თათარი თავს დაესხა საფოსტო ვაგონს სადგურ ნორაშენზე, რომელთაც გაიტაცეს ანათი, ფული და ფოსტალიონი ბაბაჯანიოვი. მოსამახურეთა საზოგადო კრებამ ამ ექსკეივის გამო დაადგინა: დღედან მოსკონ მოძრაობა საფოსტო ვაგონებისა როგორც ტფლისისა და ჯულფისა შუა, აგრდევ ტფლისისა და სარკი-მის შორის, სანამ მშვიდობიანი და უშუალო მოძრაობა შესაძლებელი არ შეიქმნება. გარდა ამისა მოსამახურეთა ითხოვენ, კომი სარიატმა ზომები მიიღოს ბაბაჯანიოვის დაბრუნებისათვის.

თლის მოყვარულ ელემენტისაგან შესტატურადაა გადმოცემული ის სხვისაგან უჩინარი გლეხური პანთეონში, რომლის წყალობითაც ასე წელ გაზარტულად სათხანის ტრაიელი თავის საყვარელ სიმინდის ყაბზე.

არასოდეს არ ვატივებოდა ქართველ მწერალს, რომ ქართული ხელოვნების ნეკატრებზე ერთის ხაზისმისთ მინც არ აღნიშნულიყო ის დღევანი და ტანჯვა—სიხარული, რომელიც ასე ინტენსიურად იგრძნო ქართველმა ხალხმა 1905 წლის რევოლუციის დროს. ლეო ქაჩელმა ეს მიუტყვევებელი ცოლად ქართველი ხელოვანისა გამოისყიდა.

...და ამა სოფელი და ქართველი ხალხი როგორ შესცქერის იმედინის თვლით ახალ მიმავლს. სოფელში სიხარულ ნარევი მისტიური შიში ტრიალებს ჯადოსნურ „ერთობის“ მოლოდინში, ბევრმა არც კი იცის ვინაა ეს ერთობა? საიდან მოდის? რამდენი თვალის აქვს, რამდენი ყურის? რას მოიტანს? მაგრამ ტრაიელი და ლევანი ინსტიტუტურად გრძნობენ, რომ ეს ერთობა ქართველ ხალხს პოლიტიკურ თავისუფლებას მოუტანს.

მაშა და შვიდი ერთობის ძმად შეფიცულნი გახლავთ. შეიშუშნა ქართველი ხალხი და იდვიტეს ის საშინელი წინააღმდეგობის გენია, რომელიც მარად მზად ჰქონდათ ელგუგებს და ტრაიელ გოლუებს უხეში გარეშე მტრის წინ დასახვედრებლად.

მთელი ქვეყნისგან მოძულებული ბაჩუა, ეს ჯერაც ბნელში ხედის ფაუტარი მავალ ქართველი ხალხის სიმბოლოა, ნახეთ როგორის კანდიერებით ემტრება მუნჯი ბაჩუა სამტრედი მოსულ ყაზახ რუსებს!

ლევანი და მისი მეგობარი ხმალს ლესავენ ტოლსტოის ბაჯი მურატოვი. მაგრამ განა ადამიანი მარტო სინა-

კვლიაიდან უფროსის თანაშემწი ალივი კომისარიატს ატყობინებს, რომ ძეგამზე მცხოვრები არცერთმა ტარებელს არ უშვებენ გადარცევილად. სძარცვევენ ყველა მოსამახურე პარსს, ვინც კი ამ შტოზე მოგზავნობს. 6 თებერვალს გადარცევის ორი მატარებელი № 91 და № 111. ორთქლმავალი დაშვებულა.

კვლიაიდან აგენტი შენგელია მოხსენებს კომისარიატს, რომ ძეგამ-ახლო 417 ვერსზე ოფელ ჯარუს მცხოვრებნი დევნიენ მატარებელს № 115 დასტურს მემანქანე. მატარებელი შუა გზაზე დატოვებული, რადგან წყალი არ იყო. ვიდრე ამ მატარებელს მოაშორებენ, ლანდაგი ჩრდილო გზაზე შეკრული მატარებლების მიშოვლისათვის.

აქტაფიდან სადგურის უფროსი ავდევი იცნობება, რომ 105 მისამსახურე პარი, აქტაფაზე რომ სცხოვრობენ, მითხოვენ, თუ 7 თებერვლისათვის ტფლისიდან არ ჩამოუვიდით ყველი, პურა, ჩი და შაქარი, ვაგიფიცებით და ტფლისში ჩამოვალთო.

გენიაძინდან აგენტი კოტლინი იცნობება, რომ რბევას და ძარცვას ეტყობება აქ აწარმოებენ თათრები. ორგანიზაციებს ძალა არ შესწევთ ეს მტაცებლები როგორმე ალაგვინ.

ულუხანლუსში იჭვის სამი სახლი მთელი დღე შეუწერებლოდ ძარცვა და გლეჯა. დეპო, საცა ვაგონები სდას, და სადგურის შენობა ჯერ ხელახლებულია. ორივეს მცველები სდარჯობენ.

ბაიაზეთის ალბა

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ახალი აზგაპი

ბაიაზეთის ალბა. ამიერკავკასიის რკინის გზათა მოძრაობის უფროსი მაქოს-ნკა დეპუტატი აცნობებს თავის ხელკეითებს, რომ ალბა-ზის ოქო მამოსელა მატარებლებისა და ტელეგრაფი უწყვეტია და ამიტომ უკლებლად გზაზე გაგზავნილი დეპუტეტი გუმარში გადაიქცაო.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

ბაიაზეთიდან კაპიტანი ტრუშინოვი იწყება, რომ მაქოს (სპარსეთი) რკინის გზიდან მიიღო ჯარი გამოყვანისა, მოძრაობა ამ გზაზე სოფლებით შესწვდა, ამ გზის კომიტეტი იპყრებდა სადგ. შატბატიში. აქეთვე-ვე გამოგზავნილია სარკინისგზო გამგებობათა ქონება.

